

Eesti NSV mõisaarhitektuur

HAIBA

mõis M-12

HARJU

rajoon

NISSI k/

k/n

jrk	Säiliku nimetus	arv	kuup.	Märkused
1.	Inventariseerimisanket	1	18. XII 1979	
2.	Situatsiooniplaan	1		
3.	Fotod	8		
4.	Negatiivid	8		
5.	Peahoone inventariseerimis- plaan(a)			
6.	Peahoone ruumilahenduslik skitseering			

X

1

ENSV Riiklik Ehituskomitee
 Kultuurimälestiste Riiklik
 Projekteerimise Instituut
 Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

A N K E E T

EESTI NSV-s SAILINUD MÕISAHOONETE ESIALGSEKS INVENTARISEERIMISEKS

I Üldandmed

1. Mõisa nimi: Haiha .....
 (eestikeelne ja sulgudes saksakeelne)
2. Mõisa liik: peamõis .....
 (peamõis, karjamõis, abimõis jne.)
3. Asukoht, address: Hajju, Hage, Nissi k/n = A.H. .....
 (rajon, külanõukogu)
 era.maakond, end.kihelkond: Hajju maa, kivi .....
4. Kaugus km. suuremast liiklusteest, millisest ja mis suunas:
Tall - Pärnu raud-tee ja 8 km põhjapoolse .....
5. Valdaja või valdajad ja kasutajad: .....
Haiha perekond .....
 (asutuse või ettevõtte täielik nimetus)

II Mõisaansambli lühiseloomustus:

(hooned, haljastus, veekogud, väravad ja piirded; skitseerida hoonete asetus mõisa südamikus, kirjeldada hooned, parki ja muil rajatisi lühidalt, määrata juurdepääsuteed ja ilmakaared kõigi mõisa suhtes, kasutades lisalehte kui vajalik)

vt. kuu.

III Mõisa peahoone:

1. Flaanilahendus (anda põhikorruste skemaatiline ruumijaotus lisalehel).
2. Välisarhitektuur ja detailid (hoone märkimisväärsete arhitektuuriliste elementide ja detailide loetelu ning seisund)

Peahoone koosneb vahetult kinnise ruumi kinnise all olevast võrgust - avatud väljastpoolt hoonestusega moodustab põhiseisundi ruumide võrgu ühe kinnise ruumi, sest on ühendatud veldid (nõlvkõõlides) ainult kinnise - ida muurist osa all. Seega on peahoone stiiliga võrreldav ühik. Peahoone on kokandatud praeguse funktsiooni vastavalt (võib võtta) kindel tüüpiline hoone ühik, mis on juba ja idanõlvil järeleandmatult (idavõlvil) kinnise hoone põhiseisundi võrgu sisearhitektuur: (loetleda ruumides kunstilisi elemente ja detaile: stukkdekoor seintel, laes; parkett - puit, kivi; laemaalingud, seinamaalingud, ehisliistud seintel, paneelid, sambad, pilastrid, seinakapid, peeglid, sepsidetailid, ahjud, kaminad, ja märkida kus nad asuvad)

Hoone ruumid funktsioonid on ühised stiiliga ühised, moodustavad ühise ruumi ühe funktsiooni kinnise - ida muurist võrgust. Hoone ühik on kinnise põhiseisundi muurist võrgu veldid kinnise ruumi (nõlvkõõlides)

4. Keldriruumide kirjeldus: (laekonstruktsioon, seinad, ukсед, sepsid, jne.)

Laes - ida muurist võrgu all (nõlvkõõlides)

IV Üksikhoonete loetelu: x)

Jrk. nr.	Hoone algne funktsioon	Vanus	Stiil	Arhitekt ^{xx)}	Materjal	Korru- seli- sus	Tolje- lus	Säilivus ^{xxx)}		
								h	r	hb
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Peahoone					1			r	
2.	Valitsejama									
3.	Mõisateenijate elumaja	19. saj.				paivi 1			r	
4.	Aidad (vaarishage)	19. saj.				paivi 1		h		
5.	Sõiduhobuste tallid									
6.	Tõllakuur	19. saj.				paivi 1			r	
7.	Kelder (eraldi ehitusena)									hb
8.	Kasvuhoone	19. saj.				paivi 1				

x) Hoone puudumisel tõmmata lahtrisse kriips.
 xx) Arhitekti või ehitusmeistri mitteteadmisel jätta lahter tühjaks.
 xxx) Varemete korral märkida "varemed".

- 9. Tööhobuste tallid } varkell
- 10. Karjalaudad } hõivitud
- 11. Viinavabrik 19. saj. vaarini 1 h
- 12. Piimaköök
- 13. ~~Vesiveski~~ + varuauk hõivitud
- 14. Tuulik
- 15. Sepikoda
- 16. Rehi paarini 19. saj. vaarini 1 hõivitud
- 17. Kuivati 19. saj II p. vaarini 1 h
- 18. Mõisakõrts n
- 19. magorait 1816. paarini 1 h
- 20. lindude maja
- 21. hõivitud.
- 22.

V Park.

Pargi üldine seisund (hea, keskmine, halb); anda lühiseloomustus kujunduse, pargiehituste ning veekogude kohta:

Erilase haljastuse mõttes ei ole loetat.
Rohkeid jääb mõisakoostisest jätkama.

VI Millised väravaehitused, väravad ja piirded mõisaansamblisse kuuluvad?

VII Mita puisteed ja missugusest suunast suunduvad mõisa, milline on nende seisund?

VIII Kas on mõisaansamblisse või selle vahetusse lähedusse ehitatud uusi hooneid, kuhu ja mis otstarbel?

Elumajad üle tee, pealooest toomasuunas.

IX Andmed mõisas ja selle ümbruskonnas leiduva mööbli ja muu inventari kohta (kus mida on säilinud ja millises seisundis):

X Varia.

Andmed mõisaomaniku kohta. Kas mõisa territooriumil on matmispaiku, kabeleid, riste, monumente? Kui mõisa perekonna matmispaik on khk. kirikuaias, siis missuguses kirikuaias või kalmistul?

XI Pärimused ja legendid.

Astuda kontakti inimestega, kes teavad pärimusi või legende või muid andmeid mõisa kohta või andmeid isikute kohta, kes on olnud kunagi mõisaga seotud; anda need lisalehel ankeedi juurde, ära märkides tingimata andmed küsitletud isikute kohta (nimi, vanus, aadress, amet - praegune, endine).

XII Andmed ankeedi täitja kohta:

Perekonna-, ees- ja isanimi: ..... *Maise, Julian Gustavip*
Töökoht, ametikoht ja eriala: .....
..... *IKI koost. Lõpeta.*
Aadress: ..... *Tall. Luise 22-9*

ANKEDI TAITMISE KUUPÄEV:

27. okt. 1976.

ALLKIRI:

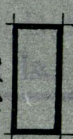
Maise

Haiba mõis

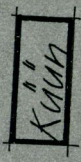
Seletusi andis

Kraas, Eduard (s. 1904)

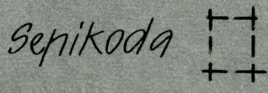
1846

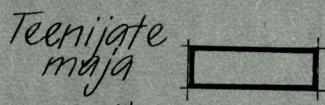
Magnaalid

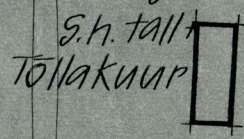
Küün

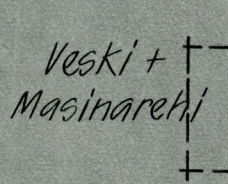
Sepikoda

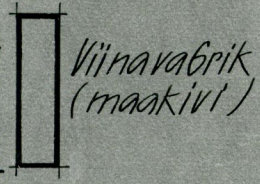
Teenijate
maja

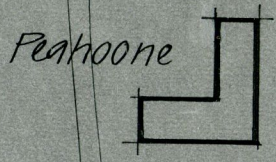
S.h. tall
Tõllakuup

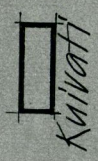
Veski +
Masinarehi

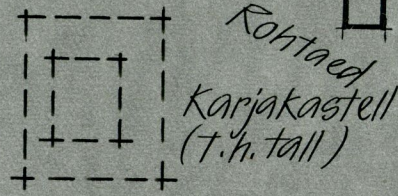
Viinavabrik
(maakivi)

Peahoone

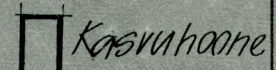

Külvati

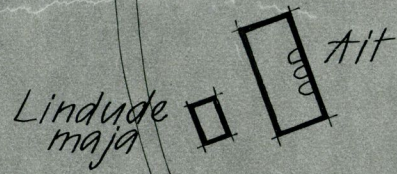

Korjastell
(t.h. tall)

Korntaed

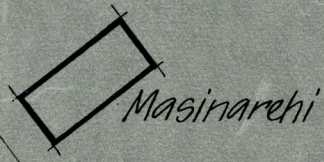

Kasvuhoone

Lindude
maja

Ait

Masinarehi

7

Haiba uois. ↑ N

Maas, Eduard (s. 1924)

KASU hoone
Rohitae ↓

KARJAKASTELL
(+T.h.tall)

VIINAVABRIK (vaakivi)
võrk +
maruvali

KUIVATI

spikebda teinijale
waja

s.h.tall
tollakuur

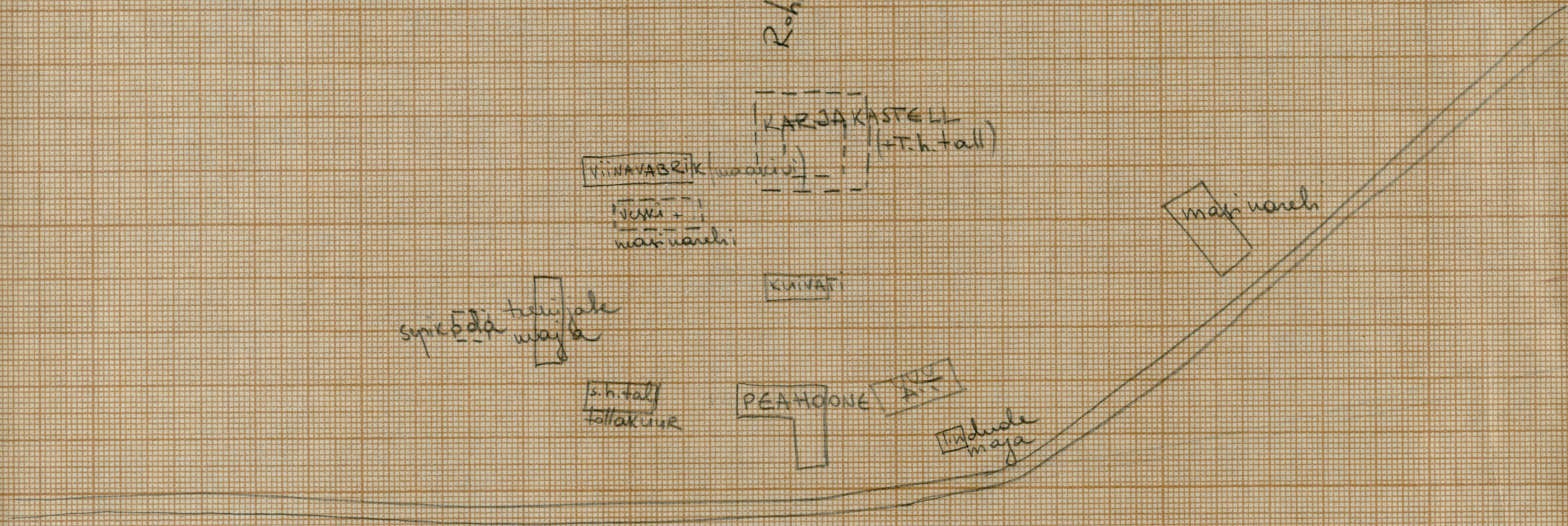
PEAHOONE
A-1

Indude
maja

maruvali

wagonid
(1916)

Küün

Haiha mõis. Tealooone. Vaade idast. 1976. IX^{2.}

9

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

Kauba mõis. Pealõone. Vande Raamist. 1946 IX

1.
10

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

Paiba mets. ait. Vaade Vaanest, 1948, IX

3.

22

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. 11-12

Haiba mõts, Viinavabriku, valade toimast. 1946, IX 6.

12

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

Harbau mõis. kiviati.

1976, IX

13

8.

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. H-12

Haiha mõis. Alihoone. 1976. IX

25^{5.}

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut

Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

Kauba mõis. Abukassa. 1946, IX

46 7.

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12

Hailu nais. Aliseoue. 1976. IX

44-4.
12

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-12